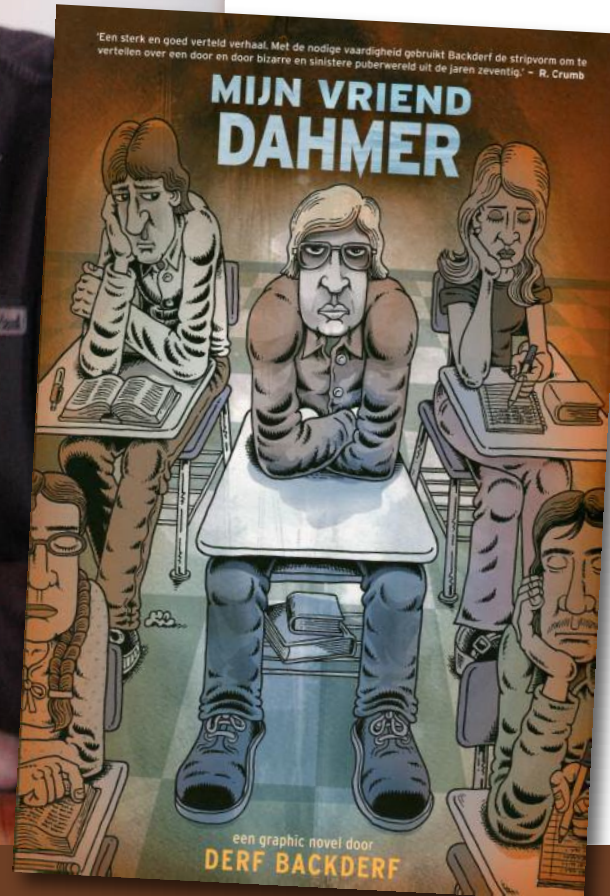

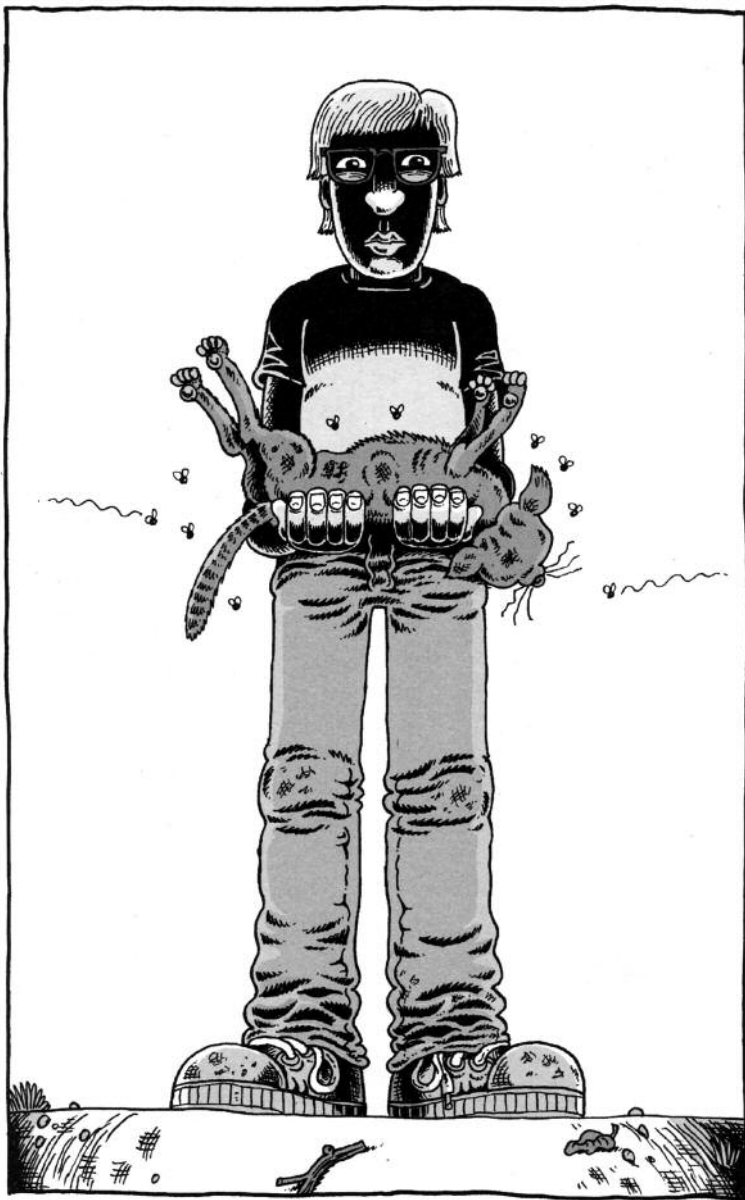

INTERVIEW DERF BACKDERF DOOR MARIO STABEL

“Het is eigenlijk een ontzettend tragisch verhaal over een getroebleerde jongeman.”

Het is op een druilerige namiddag in hartje Leuven dat we een afspraak hebben met **John 'Derf' Backderf**, de bewierookte auteur van **Mijn Vriend Dahmer**. In dit boek beschrijft hij hoe het was om de schoolbanken te delen met een van de bekendste seriemoordenaars aller tijden. De man oogt vermoeid na een Europese tournee van drie weken en hunkert duidelijk naar zijn stekje in de States. Hij lijkt nog altijd wat onder de indruk van het succes van zijn graphic novel, maar staat ons graag te woord om voor de zoveelste keer zijn verhaal te doen.

In de States bots je nogal snel op de grenzen van je geschiedenis. Je vindt er nog wel huizen uit het midden van de achttiende eeuw bijvoorbeeld, maar als je nog verder terug in de tijd wil, kom je al gauw bij een tipi uit.

Hoe bevalt Europa u tot nog toe?

DERF BACKDERF: "Ik kom hier heel graag, ook als toerist trouwens. Ik ben dol op steden als Parijs, Praag en Barcelona. In de States bots je nogal snel op de grenzen van je geschiedenis. Je vindt er nog wel huizen uit het midden van de achttiende eeuw bijvoorbeeld, maar als je nog verder terug in de tijd wil, kom je al gauw bij een tipi uit. (*grijnst*) Als ik hier kom, heb ik ook altijd het gevoel dat jullie wat geciviliseerder zijn, netter ook..."

Was het uw eerste keer in Angoulême?

BACKDERF: "Nee, de tweede keer! Vorig jaar mocht ik er een prijs in ontvangst nemen (*le Prix Révélation, ms*) voor de Franse editie van DAHMER."

Hebben jullie in de VS gelijkaardige events?

BACKDERF: "Ja hoor, er zijn heel wat megafestiviteiten, zoals de San Diego Comic Con. Meestal staan daar de

DC-, Marvel- en Disneyhelden centraal. Daarnaast heb je ook een heel aantal onafhankelijke beurzen waar je het meer persoonlijke werk terugvindt. Denk aan **Alison Bechdel**, **Chris Ware** en mezelf."

Jullie stripboekenwinkels lijken me soms wel wat achter de feiten aan te hollen.

BACKDERF: "Ze voelen inderdaad de hete adem van de *webstores* in hun nek. De meeste zijn ook gespecialiseerd in een bepaald genre. Het is dus niet altijd gemakkelijk om je ding erin terug te vinden."

Uw webcomic THE CITY kon op een trouwe aanhang rekenen. Hoe staat het daar nu mee?

BACKDERF: "Dat was inderdaad wel een bescheiden succes. Ik ben er nu wel mee gestopt, omdat ik het te druk heb met mijn ander werk, maar online (www.gocomics.com/thecity) verschijnt er nog elke week een nieuwe oude

strip. De website publiceerde de strip ook al van tevoren en nu zijn ze gewoon weer opnieuw begonnen. Ik heb daar geen probleem mee, maar ik vrees dat een aantal stroken toch echt wel gedateerd zijn. Begin jaren 1990 waren dergelijke stripbeschouwingen redelijk uniek, maar nu zijn er heel wat auteurs die er een gelijkaardige werkwijze op nahouden."

Ik heb er een paar online gelezen en het deed mij soms wat denken aan een testosteronversie van SEX AND THE CITY: soms herkenbaar, maar veel meer down to earth.

BACKDERF: "Ik kan je met de hand op het hart zeggen dat ik nooit een aflevering van die serie gezien heb! (*lacht*) Ik vind het wel grappig dat je dat aanhaalt. Eigenlijk zijn de situaties gebaseerd op Cleveland, omdat ik daar zelf woon. Maar iedereen leek er wel iets van zijn eigen stad en zijn eigen dagelijkse leven in te herkennen, dus ik had schijnbaar wel de juiste toon te pakken.

Niemand heeft een slechtere baan dan een vuilnisman en mensen vinden het fantastisch om een verhaal te lezen over iemand die het nog slechter heeft dan zij.

Elke grote stad heeft zo wel min of meer dezelfde karakteristieken.”

Bij uw vroegere werk hoort ook TRASHED, over uw job als vuilnisman, maar dat album is schijnbaar nogal moeilijk te vinden.

BACKDERF: “Dat wordt inderdaad al een tijdje niet meer gedrukt. Het was een soort van opgeleukte biografie waarbij een van mijn eerste jobs centraal stond. Eind dit jaar verschijnt er wel een vervolg, dus misschien is dat een reden om ook het eerste album te herdrukken.”

Een vervolg? Uw dagen in waste management liggen nu toch al wel een hele tijd achter u?

BACKDERF: “Dat is gelukkig waar, maar toch had ik het gevoel dat het verhaal nog niet verteld was. Met de webcomic was ik al een tijdje gestopt, maar dankzij het succes van DAHMER kreeg ik nu de kans om die losse verhaaltjes verder uit te werken tot een langer album. Ik start een project ook graag op als zo'n webcomic om te zien hoe groot de

interesse en de waardering is. Op een gegeven moment zeg ik dan: ‘Als je meer wil, dan moet je nu het boek maar kopen.’ Dat is ook de enige manier om een beetje geld te verdienen aan een webcomic. Voor dit vervolg heb ik ook wat dieper gegraven. Ik baseer me nog wel op mijn eigen ervaringen, maar er duiken veel meer randfiguren op, al dan niet verzonnen.

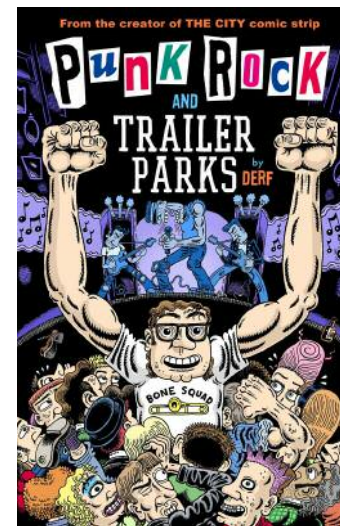
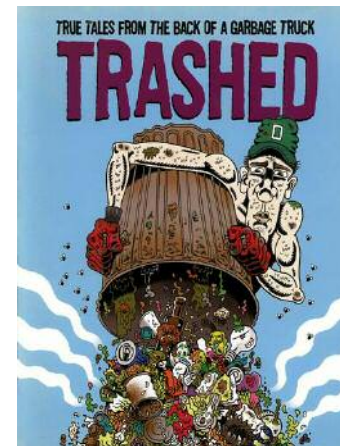
Bij elke *crappy job* heb je wel van die typische karakters: de etter van een baas, de dolgedraaide collega,... Zo worden de beschreven situaties een stuk herkenbaarder. Niemand heeft een slechtere baan dan een vuilnisman en mensen vinden het fantastisch om een verhaal te lezen over iemand die het nog slechter heeft dan zij.”

Was het moeilijk om een uitgever te vinden voor uw werk?

BACKDERF: “Niet meer na DAHMER... Als je zo'n boek maakt, word je echt overstelpt met aanbiedingen. Het opendeuren die vroeger altijd gesloten bleven en je maakt een serieuze sprong op hun ranking.”

Een ander album van u is PUNK ROCK AND TRAILER PARKS. Wat moeten we ons daarbij voorstellen?

BACKDERF: “De jaren 1970 waren economisch gezien niet de meest florissante. In steden als Detroit en Akron, Ohio waar ik vandaan kom, waren er heel wat faillissementen. De toekomst zag er op dat moment niet erg rooskleurig uit voor de tieners en we zakten af naar een soort van nihilisme: er was niet veel wat ons in beweging kon brengen, de wereld was toch om zeep. Groepen als **Devo** en **The Ramones** bijvoorbeeld wisten die sfeer perfect te vatten in hun muziek. Ik was echt gek van die vroege punkmuziek. Ook van de Europese trouwens, maar groepen als **The Clash** en **Stiff Little Fingers** verkondigden ook een politieke boodschap in hun muziek. Dat was bij de Amerikaanse punk toch een stuk minder. Dat sfeertje — gelardeerd met een flinke dosis humor — probeerde ik op te roepen in **PUNK ROCK AND TRAILER PARKS**. Heel die muziekscene is trouwens alleen maar de setting. Eigenlijk gaat het over een jongeman die zich

TRASHED en PUNK ROCK AND TRAILER PARKS, twee oudere publicaties van Derf Backderf.

nergens thuis voelt en via de muziek toch een uitlaatklep heeft en zo zijn eigen weg vindt.”

Als u dat zo stelt, lijkt de boodschap die u wil verkondigen nog steeds actueel.

BACKDERF: “Dat denk ik ook. Ik gebruikte heel die setting om een universele boodschap uit te dragen. Ook anno 2015 zijn bepaalde problemen nog steeds niet opgelost en zo blijft alles heel herkenbaar. De Franse vertaling was bijvoorbeeld ook een succes. Als je een boek schrijft, moet je de mensen aanspreken, moet het allemaal herkenbaar zijn. Aan de andere kant is het de kunst om een originele invalshoek te vinden en moet het iets zijn dat ze nog nooit gelezen hebben. Dat is telkens weer de uitdaging!”

Mijn VRIEND DAHMER lijkt stilaan de wereld te veroveren. We hebben nu niet alleen de Franse en Nederlandse vertaling, er is ook al een Duitse, een Spaanse en zelfs een Koreaanse versie op de markt.

BACKDERF: “De interesse is groot, inderdaad. Zijn verhaal is al heel wat keren verteld, maar mensen willen er echt alles van weten.”

Wat voor een relatie had u eigenlijk met de man?

BACKDERF: “Ik was bevriend met hem.

Mijn Vriend Dahmer is vooral een verhaal over falen. Iedereen faalt: zijn ouders, zijn leerkrachten, de politie, zijn vrienden, heel het systeem, maar ook Jeff zelf faalt. Spectaculair zelfs! Met een berg lijken als verschrikkelijk gevolg...

Goeie vrienden waren we zeker niet, daarvoor was hij te veel op zichzelf en miste hij de nodige sociale vaardigheden, maar we trokken toch regelmatig samen op.”

In uw boek ontwaart u een zekere sympathie voor hem.

BACKDERF: “Dat is niet zo onlogisch. Ik kende de jonge Dahmer, *the troubled kid*, niet Dahmer-het-monster. Ik zag dat hij in die neerwaartse spiraal terecht kwam: dat had ik toen onbewust al door en nu nog meer. Het is eigenlijk een ontzettend tragisch verhaal over een getroebleerde jongeman.”

En dan krijgt u plots dat telefoontje van uw vrouw die u meldt dat er een seriemoordenaar gevat werd. Wat ging er op dat moment door u heen?

BACKDERF: “Het klinkt misschien een beetje melodramatisch als ik het zo vertel, maar er flashte als het ware een wit licht voor mijn ogen, dat de wereld heel even buitensloot. Dat nieuws blies

me echt omver. Toeval wou dat we ons een tijdje daarvoor nog afgevraagd hadden hoe het onze ex-klasgenoten vergaan was. Later was ik vooral gechoqueerd door de omvang van zijn misdaden. Ze-ven-tien slachtoffers en dan de dingen die hij met hen deed...! Dat was verbazingwekkend verschrikkelijk. Da's niet niks, natuurlijk.”

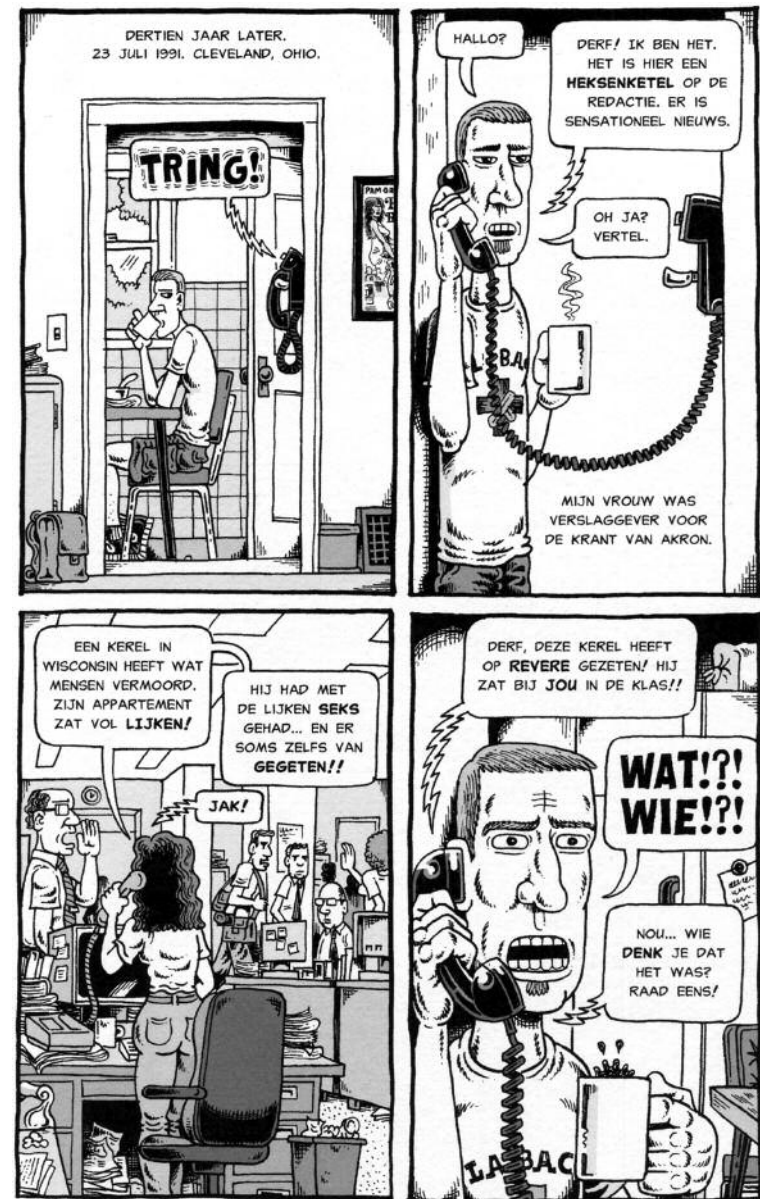
Voelde u achteraf een schuldgevoel? Had u niet iets van 'Wat als...'?

BACKDERF: “Nee, zeker niet. Als zestienjarige kerel in een klein stadje én met je eigen problemen, kun je echt niet de therapeut spelen. Ik vraag me vooral af: 'Waar waren de volwassenen, de specialisten?' Waarom hebben die niks gedaan? Ik voel me dus niet schuldig. MIJN VRIEND DAHMER is vooral een verhaal over falen. Iedereen faalt: zijn ouders, zijn leerkrachten, de politie, zijn vrienden, heel het systeem, maar ook Jeff zelf faalt. Spectaculair zelfs! Met een berg lijken als verschrikkelijk gevolg...”

U had er een goor horrorverhaal van kunnen maken, maar u koos voor de subtiel aanpak. Was dat een bewuste keuze?

BACKDERF: “Dat lag eigenlijk van het begin al vast, ja. Ik doe graag dingen die ze niet direct van mij verwachten. De lezer moet verrast zijn als hij mijn boeken leest. Dat is niet altijd even gemakkelijk. In dit geval verwachtte iedereen dat ik de moorden tot in detail zou beschrijven, de vraag was alleen op welke pagina. Op het einde blijkt dan dat ze een totaal ander verhaal voorgeschoteld kregen en dat maakt het nu net zo'n krachtige leeservaring! Misschien manipuleer ik de mensen zo een klein beetje, maar ik had echt nooit het idee om de gruweldaden zelf in beeld te brengen. Dat maakt het in mijn ogen zelfs nog enger. Je verwacht 'a black wall of doom', maar die wordt dan uiteindelijk niet getoond...”

Een vervolg zit er dus niet in?

Men had hem kunnen interneren, medicijnen kunnen geven... Die mensen hadden niet moeten sterven.

BACKDERF: “Er zijn al een tweehonderd boeken en enkele films over Dahmer verschenen en eigenlijk was alles al verteld. Daarom ook dat ik mijn eigen ei erin kwijt wou en me grotendeels beperkte tot mijn persoonlijke ervaringen met de man. Anders krijg je inderdaad zo'n *slaughter comic*, maar dat was nooit mijn bedoeling.”

Normaal tekende u korte verhaaltjes, meestal met een humoristische inslag, nu ging u voor een lang en ernstig verhaal. Hoe verwerkte u die ommezwaai?

BACKDERF: “Wel, dat was toch moeilijker dan gedacht, maar ik haal er nu heel wat voldoening uit. Ik was gewend om een verhaal in een viertal prentjes uit te werken en dat vergde heel wat discipline, alsof je pakweg een haiku aan het schrijven was! Plots had ik zoveel pagina's tot mijn beschikking als ik zelf nodig achtte en dat werkte echt bevrijdend. Nu vraag ik me natuurlijk af waarom ik dat nog niet veel eerder gedaan heb! Ik heb heel wat lol gehad als krantencartoonist, maar ik had eigenlijk al veel eerder een echt boek moeten maken.”

In het album duikt er regelmatig een 'long and winding road' op. Moeten we dat zien als een metafoor voor Dahmers zoektocht?

BACKDERF: “Ik had je graag verteld dat het zo is, maar zo zien de wegen er bij ons nu eenmaal uit. (*lacht*) Zo was het om op te groeien in onze buurt, het is een visuele herinnering aan mijn jeugd: veel heuvels, lange, donkere wegen en tieners die af en aan reden. Nu, voor iemand als Jeff moet dat verschrikkelijk geweest zijn: hij woonde een eindje buiten de stad en hij was vaak helemaal alleen op pad. En dan constant die stemmen in zijn hoofd, steeds luider en luider, tot hij er gek van werd...”

Ik krijg ook vaak vragen over die ene tekening waarbij Dahmers schaduw over dat kruispunt in het bos valt. Ik vind het nog steeds een mooie tekening en een sterk beeld, maar ik denk niet dat hij ooit zelf voor de keuze gestaan heeft. Ik vrees dat zijn lot al lang vaststond: hij was nu eenmaal niet goed bij zijn hoofd. Dit wil niet zeggen dat hij moest uitgroeien tot de moordenaar die wij nu allemaal kennen. Men had hem kunnen interneren,

medicijnen kunnen geven... Die mensen hadden niet moeten sterven.”

In Europa hebben we gelukkig minder ervaring met seriemoordenaars, maar de interesse blijkt hier toch redelijk groot te zijn. Het blijft natuurlijk een intrigerend verhaal. Daarom kocht ik in 2012 al de Engelse uitgave.

SCRATCH-UITGEVER HANSJE JOUSTRA AAN DE BELENDEDE TAFEL: “Nou, die telt wel mooi vier bladzijden minder dan de Nederlandse editie!”

Was het album in de VS een instant succes?

BACKDERF: “Eigenlijk wel, het werd er onmiddellijk goed ontvangen. Behalve in Milwaukee... daar wonen nog steeds een boel mensen die direct of indirect het slachtoffer waren van Dahmer. Die hebben het er ondertussen wel mee gehad... Voor hen is het moeilijker om afstand te nemen.

Mag ik zeggen dat deze MIJN VRIEND DAHMER uw magnum opus is en in niks te vergelijken met uw vroeger werk?

Ik heb kanker gehad en ook bij de nabehandeling zijn er heel wat zaken misgelopen. Ik mis nu wel een paar stukken in mijn lichaam, maar die zijn gelukkig niet essentieel. Ik ben er dus nog!

BACKDERF: “Dat klopt wel, ja...”

Hebt u nu geen schrik voor het zwarte gat? Bij Art Spiegelman zal er steeds verwezen worden naar zijn Maus, bij Shaun Tan naar zijn De Aankomst.

BACKDERF: “Tja, waarschijnlijk zal ik nooit meer een boek maken met dezelfde impact als MIJN VRIEND DAHMER, maar ik zal nog andere boeken maken. Lig ik daar wakker van? Niet echt... Mijn lezerspubliek is nu aanzienlijk groter dan vroeger. Sommigen zullen mij blijven volgen, anderen gaan wellicht afhaken. Zo werkt het nu eenmaal. Ik ben wel tevreden met die ene bestseller. Beter een vogel in de hand..., zie je. Als ze alleen DAHMER blijven onthouden, dan heb ik daar best vrede mee. Ik blijf schrijven en tekenen, ik heb echt geen schrik voor het witte blad...”

Hoe lang werkt u aan zo'n boek?

BACKDERF: “Voor DAHMER heb ik heel wat research moeten doen, maar normaal werk ik zo'n 2 jaar aan een

boek. Het is echt wel een traag proces.”

Dahmer zelf overleed al in 1994 (hij werd vermoord door een medegevangene, ms). Waarom wachtte u zo lang om met uw verhaal naar buiten te komen?

BACKDERF: “Ik had vroeger al wel enkele kortere verhalen op papier gezet, maar ik slaagde er maar niet in om de juiste toon te vatten. In 1998 had ik al een verhaal klaar van een honderdtal bladzijden, maar ik kreeg het niet verkocht. Enkele verhalen zijn ook uitgebracht in eigen beheer, ergens in 2002. En zo kabbelde het maar verder. Op een gegeven moment heb ik dan alles maar overboord gegooid en ben ik helemaal opnieuw begonnen. En dat is dan het boek geworden dat je nu voor je hebt liggen. Het is dus allemaal heel geleidelijk gegaan. Wat wilde ik vertellen? En vooral: hoe wilde ik het vertellen? Nu ben ik zelf wel tevreden over het resultaat, maar het kostte me toch nog best wat moeite om een uitgever te vinden. Ze

wachtten eerst het succes van PUNK ROCK AND TRAILER PARKS af. Je bent maar zo goed als je laatste boek in dat wereldje...”

Uw werk wordt vaak vergeleken met dat van Joe Sacco en Robert Crumb. Hoe voelt u zich daarbij?

BACKDERF: (*grijnst*) “Whoah, dat is *heavy stuff*! Dat blijft een fantastisch compliment natuurlijk. Wie wil er nu niet vergeleken worden met Crumb en Sacco! Die mannen hebben heel wat betekend voor de alternatieve strip. Mensen denken wel eens dat er een soort van scene is waarbij we op regelmatige basis bij elkaar komen of zo, maar dat is onzin. Ik heb die twee zelfs nog nooit ontmoet: Crumb woont in Frankrijk en Sacco zo'n beetje overal, dus... Bechdel en Ware heb ik al wel eens ontmoet en als ze dan weten wie je bent, is dat wel flatterend...”

Op je Wikipediapagina haalt u zelf nogal eens de invloed van Vaughn Bodé aan.

BACKDERF: “Die Wikipediapagina! Ik heb er totaal geen idee van wie die online gezet heeft, maar eigenlijk is ze vrij accuraat. Misschien zit mijn vrouw er wel achter?”

Die Bodé is echt wel een geval apart. Zijn CHEECH WIZARD is echt wel hilarisch. Wist je trouwens dat hij om het leven gekomen is door wurgseks?”

Op zijn website staat iets in de trant van ‘a mystic experiment gone wrong’...

BACKDERF: “Zo kun je het ook noemen, ja...”

U hebt zelf een hele tijd gesukkeld met uw gezondheid.

BACKDERF: “Ik heb inderdaad kanker gehad en ook bij de nabehandeling zijn er heel wat zaken misgelopen. Ik mis nu wel een paar stukken in mijn lichaam, maar die zijn gelukkig niet essentieel. Ik ben er dus nog! Tijdens mijn ziekte heb ik trouwens mijn twee boeken gemaakt. Het is een kwestie van ‘*turning chicken shit in a chicken salad!*’ Ik kon amper de trap op en af, maar ik kon wel aan mijn tekentafel strippagina's maken.”

In welke mate heeft uw ziekte een invloed gehad op uw werk?

BACKDERF: “Niet al te veel, eigenlijk... Ik verkies over het algemeen fictie boven een biografisch werk. Ik zie me

dus nog niet zo snel een boek over mijn ziekte maken. Ik ben een redelijk positief ingesteld iemand. Op DAHMER na zijn mijn verhalen allemaal vrij optimistisch: je mag nooit opgeven, je moet blijven proberen! Ook in mijn PUNK ROCK-verhalen gloort er altijd een sprankeltje hoop aan de horizon. Ik hoor van lezers die me al een tijdje volgen dat ik de posterboy van de volharding ben en ze zijn blij dat ik na al die jaren eindelijk succes heb.”

Daar kunnen we het alleen maar mee eens zijn. Wat zijn uw plannen voor de nabije toekomst?

BACKDERF: “Wel, dat album van TRASHED verschijnt in september en er zit er ook een vervolg van PUNK ROCK AND TRAILER PARKS in de pijplijn. Daarnaast ben ik ook bezig met iets totaal anders: een graphic novel die zich afspeelt in Praag rond het jaar 1900. Maar geen schrik: er zal geen steampunk inzitten! En nu mijn tournee erop zit, heb ik rustig de tijd om nog enkele andere projecten op poten te zetten.”

We kijken er al naar uit! Hartelijk bedankt voor dit interview!

MIJN VRIEND DAHMER telt 232 pagina's in zwart-wit en verscheen als softcover bij Scratch Books.